

EVSBPSPSY – Psychologie

Rozsah:

2hod. přednáška,

Cíle předmětu:

Cílem přednášek je seznámit studenty s předmětem psychologie a aplikovaných psychologických disciplín. Představit významné osobnosti psychologie a jejich teorie. Současně si klade za cíl přispět k sebepoznání, k rozvoji osobnosti studenta i k možnostem seberealizace. Předmět současně tvoří přirozená východiska pro řadu předmětů studijních programů, zaměřených na problematiku komunikace, řízení, veřejnou správu, marketing, management, apod.

Podmínky absolvování předmětu:

Písemná zkouška

Osnova:

1. Úvod do studia psychologie
2. Antropologické modely v psychologii a pojem osobnost
3. Psychoanalytická struktura osobnosti
4. Behaviorální psychologie
5. Humanistická a kognitivní psychologie
6. Franklův trojdimenzionální model osobnosti
7. Vývoj a formování osobnosti
8. Vývojově psychologické teorie
9. Psychické vlastnosti osobnosti
10. Sebepojetí a kulturní kontexty jáství
11. Sociální normy, hodnoty, postoje
12. Motivace
13. Poruchy osobnosti a chování

Stručný obsah jednotlivých témat:

1. Úvod do studia psychologie.

Vymezení pojmu „psychologie“, vývoj psychologie jako samostatného oboru, předmět psychologie, zařazení psychologie do systému věd.

2. Antropologické modely v psychologii a pojem osobnost

Antické antropologické modely. Analogie mezi křesťanskými a antickými názory. Antropologické chápání člověka v novověku.

3. Psychoanalytická struktura osobnosti

Sigmund Freud a fenomén nevědomí. Analytická psychologie C. G. Junga. Individuální psychologie Alfreda Adlera.

4. Behaviorální psychologie

Behaviorismus. Behaviorální koncept osobnosti. Chování jedince v určitém prostředí. Procesy socializace a adaptace.

5. Humanistická a kognitivní psychologie

Humanistická teorie Carla R. Rogerse. Prožívání, sebepoznávání, chápání sebe v kontextu skupiny, pracovního týmu a společnosti.

6. Franklův trojdimenzionální model osobnosti

Existencialismus, existencionalní frustrace. Logoterapie. Chápání smyslu života.

7. Vývoj a formování osobnosti

Biologická determinace osobnosti. Biologické faktory ovlivňující chování a jednání člověka. Psychosociální determinace osobnosti. Vliv prostředí a výchovy na vývoj osobnosti, kulturní faktory.

8. Vývojově psychologické teorie

Teorie vývojových stádií podle E. H. Eriksona. Kognitivní teorie Jeana Piageta. Teorie morálního vývoje Lawrence Kohlberga.

9. Psychické vlastnosti osobnosti

Temperament. Charakter. Schopnosti a inteligence. Vrozené a získané vlastnosti osobnosti. Genetická výbava. Vliv primárního a sekundárního prostředí. Vytváření psychické odolnosti. Zákonitosti učení.

10. Sociální normy, hodnoty, postoje

Vznik a utváření norem. Společenské normy – obyčeje, tradice, tabu. Hodnotový systém jedince – utváření hodnotového žebříčku. Vznik a změny postojů na základě společenských norem a hodnot. Kulturní odlišnosti. Konvence – konvenční a nekonvenční chování.

11. Motivace

Teorie motivace a motivačního jednání. Maslowova teorie potřeb. Zdroje motivace. Konflikt motivů a jeho příčiny. Pracovní motivace – teorie X a Y.

12 Typologie osobnosti MBTI

Význam typologie MBTI pro sebepoznání. Význam MBTI v managementu a v personalistice. Praktické procvičení a testování.

13. Poruchy osobnosti a chování

Vnitřní a vnější příčiny poruch osobnosti. Rozdělení a identifikace poruch osobnosti. Diagnostika a léčba poruch osobnosti.

Literatura:

BURYOVÁ, I., 2014. *Psychologie - vybrané kapitoly z obecné psychologie a psychologie osobnosti*. Distanční studijní text. Karviná: OPF Karviná.

HARTLOVÁ, H. A P. HARTL, 2015. *Psychologický slovník*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0873-0.

Doporučená literatura:

ADLER, A., 2018. *Člověk, jaký je. Základy individuální psychologie*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1385-7.

FRANKL, V., E., 2016. *Utrpení z nesmyslnosti života*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1038-2.

FREUD, S., 2022. *Kryší muž a Vlčí muž*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1955-2.

LE BON, G., 2016. *Psychologie davu*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1028-3.

ROGERS, CARL R. 2014. *Způsob bytí*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0597-5.